

21 mai – 27 mai

Iacov înșală

Textul de memorat: „*Esau a zis: «Da, nu degeaba i-au pus numele Iacov; căci m-a înșelat de două ori. Mi-a luat dreptul de întâi născut, și iată-l acum că a venit de mi-a luat și binecuvântarea!» Și a zis: «N-ai păstrat nicio binecuvântare pentru mine?»» (Geneza 27:36)*

Acum vom relua firul istoriei neîntrerupte a familiei lui Isaac, copilul apărut prin minune și strămoșul timpuriu al seminței făgăduite. Acest episod totuși nu începe tocmai bine. Caracterul defectuos al fiului său Iacov se va vedea în rivalitatea dintre cei doi frați cu privire la dreptul de întâi născut (Geneza 25:27-34) și, în consecință, cu privire la dreptul de a obține binecuvântarea lui Isaac (Geneza 27).

Deoarece își înșală tatăl și îi fură binecuvântarea fratelui său mai mare, Iacov va fi nevoit să fugă ca să-și scape viața. În exil, Dumnezeu îl ia la întrebări la Betel (Geneza 28:10-22) și, din acel punct, Iacov înșelătorul va simți pe propria piele ce înseamnă să fii înșelat. În locul Rahelei, pe care Iacov o iubea (Geneza 29), îi va fi dată de soție Lea, fiica mai mare, și va trebui să muncească 14 ani ca să-și câștige soțiile.

Totuși, Iacov va simți și ce înseamnă binecuvântările lui Dumnezeu, fiindcă va avea 12 fii în exil și Dumnezeu îi va mări averea.

Astfel, dincolo de orice am putea vedea în această istorie, vedem cum, într-un fel sau altul, Dumnezeu Se ține de promisiunile legământului Său indiferent cât de dese vor fi căderile copiilor Săi.

Duminică, 22 mai – Iacov și Esau

1. Compară personalitatea lui Iacov cu aceea a lui Esau. Ce calități ale lui Iacov l-au făcut mai demn de binecuvântările lui Isaac? Geneza 25:21-34

Înțelegem că încă din pântecul mamei lor, Iacov și Esau sunt diferiți și că se vor lupta unul cu altul. În timp ce Esau este descris ca un vânător vânjos care străbătea câmpurile, Iacov este văzut ca „un om liniștit”, care stătea la corturi și medita. Termenul ebraic *tam*, „liniștit, blând”, este același folosit în dreptul lui Iov și al lui Noe și tradus „fără prihană” în cazul lui Iov (Iov 8:20) și „fără pată” în cazul lui Noe (Geneza 6:9).

Această deosebire de caracter devine și mai evidentă mai târziu în viața lor (Geneza 27:1-28:5). Când Esau ajunge acasă obosit și flămând, Iacov îi pregătește o mâncare de linte. Pentru Esau, plăcerea imediată vizibilă și fizică a mâncării, „azi” (Geneza 25:31), este mai importantă decât binecuvântarea viitoare asociată cu dreptul lui de întâi născut (compară cu Evrei 12:16,17).

„Făgăduințele făcute lui Avraam și confirmate în dreptul fiului său au constituit pentru Isaac și Rebeca marele obiect al dorințelor și speranțelor lor. Esau și Iacov erau familiarizați cu aceste făgăduințe. Ei au fost învățați să privească dreptul de întâi născut ca pe un lucru de mare importanță, căci cuprindea nu numai o moștenire a unor bunuri pământești, ci și o superioritate spirituală. Cel care îl primea avea să fie preot al familiei sale și din urmașii săi direcți avea să se ridice Răscumpărătorul lumii” (Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, p. 177).

Spre deosebire de fratele său, pentru Iacov contează însemnătatea spirituală viitoare a binecuvântării. Totuși, mai târziu, la îndemnul mamei sale (vezi Geneza 27), Iacov îl înșală în mod fățiș și premeditat pe tatăl lui, ajungând până acolo încât să folosească numele „Domnul, Dumnezeu” (Geneza 27:20) în

săvârșirea acelei înșelăciuni. El comite această teribilă escrocherie pentru a obține ceva ce își dorea foarte mult.

Urmările au fost dezastruoase, aducând și mai multe genuri de tulburări într-o familie deja disfuncțională, dereglată.

Iacov și-a dorit ceva bun, valoros, și este un lucru de admirat (în special în comparație cu atitudinea fratelui său). Totuși, el a recurs la înșelăciune și la minciuni ca să-l obțină. Cum putem evita capcana de a obține binele prin rău?

Luni, 23 mai – Scara lui Iacov

După ce află că Iacov a primit binecuvântarea tatălui, Esau înțelege că a fost înșelat și înlăturat de fratele lui (Geneza 27:36) și vrea să-l omoare (Geneza 27:42). Rebeca este îngrijorată și vrea să prevină această crimă, care ar fi fatală pentru ambii ei copii (Geneza 27:45). Astfel, cu sprijinul lui Isaac (Geneza 28:5), ea îl îndeamnă pe Iacov să fugă la familia ei (Geneza 27:43). Pe drumul exilului, Iacov îl întâlnește pe Dumnezeu în vis, într-un loc pe care îl va numi „Betel”, „casa lui Dumnezeu”, și acolo va face un jurământ.

2. Care este diferența dintre Betel și Babel? Ce lecții putem învăța despre relația noastră cu Dumnezeu din experiența lui Iacov de la Betel, în comparație cu ce s-a întâmplat la Babel? Geneza 28:10-22; Compară cu Geneza 11:1-9

În visul lui, Iacov vede o scară extraordinară care ajunge la Dumnezeu. Este folosit același verb ebraic, *natsav*, pentru a spune că scara este „rezemată” (Geneza 28:12) și că Domnul „stătea” (Geneza 28:13), ca și când scara și Domnul sunt unul și același lucru.

Scara are legătură cu încercarea de la Babel de a atinge cerul. Asemenea Turnului Babel, scara ajunge până la „poarta cerurilor”. Dar, în timp ce Turnul Babel reprezintă efortul uman de a urca și a ajunge la Dumnezeu, scara de la Betel evidențiază că accesul la Dumnezeu poate fi obținut doar prin venirea lui Dumnezeu la noi, nu prin efortul omenesc.

În ce privește piatra pe care Iacov și-a pus capul și a avut visul, aceasta devine un simbol al lui *beth-El*, „casa lui Dumnezeu” (Geneza 28:17; compară cu Geneza 28:22), care face trimitere la templu, la sanctuar, la centrul lucrării de salvare a omenirii de către Dumnezeu.

Dar Iacov nu limitează la sfera spirituală și mistică forma lui de închinare și simțământul de teamă și uimire cu privire la ce i se întâmplase. Cu alte cuvinte, el a vrut să răspundă în termeni concreți, vizibili. Astfel, Iacov decide să-i dea „a zecea parte” lui Dumnezeu, dar nu ca să obțină binecuvântarea Sa, ci ca un răspuns plin de recunoștință față de darul de la Dumnezeu care îi fusese deja oferit. Vedem din nou aici noțiunea de zecime cu mult înainte de apariția poporului Israel.

Citește din nou Geneza 28:11. Zecimea este dată din „tot ce-mi vei da” (Geneza 28:22). Ce lucru important ar trebui să învățăm din ce spune Iacov despre zecime și ce reprezintă ea?

Marti, 24 mai – Înșelătorul înșelat

3. În ce fel îngăduie Dumnezeu ca Laban să-l înșele pe Iacov? De ce? Ce lecții a învățat Iacov? Geneza 29:1-30

Primul lucru pe care Iacov îl vede când ajunge la destinație este o piatră, probabil un indiciu care trimite la piatra de la Betel, care semnifică prezența lui Dumnezeu (Geneza 28:18,19). Piatra aceasta îi va da, în cele din urmă, ocazia lui Iacov să interacționeze cu Rahela. Când află de la păstorii locului că Rahela vine să-și adape oile, Iacov îi îndeamnă să dea piatra la o parte. Ei refuză, ceea ce îi dă lui Iacov ocazia să facă el acest lucru și să se prezinte Rahelei (Geneza 29:11).

Rahela reacționează alergând la familia ei. Primul contact dintre Iacov și Rahela a fost rodnic: „Iacov iubea pe Rahela” (Geneza 29:18) atât de mult, încât cei șapte ani lucrați pentru Laban în schimbul ei i s-au părut ca „vreo câteva zile” (Geneza 29:20).

Cu toate acestea, după acești șapte ani, Iacov este înșelat. În noaptea nunții, Lea, nu Rahela, este cea pe care Iacov o descoperă în patul lui. Profitând de agitația de la festivități și de emoția intensă și de vulnerabilitatea lui Iacov, lui Laban îi reușește șiretlicul. Interesant este că Iacov folosește pentru „înșelat” un cuvânt cu aceeași rădăcină (Geneza 29:25) cu termenul folosit de Isaac ca să descrie comportamentul lui Iacov față de tatăl și fratele lui (Geneza 27:35).

De observat că același mod de gândire este întâlnit și în *lex talionis* (legea talionului), „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte” (Exodul 21:24; compară cu Geneza 9:6), care îl constrânge pe cel vinovat să se identifice cu victima lui, prin faptul că suportă exact ce i-a făcut victimei lui. Într-un mod asemănător, lui Iacov i se întâmplă același lucru pe care îl făcuse și el altcuiva.

Iacov înțelege acum ce înseamnă să fie victima unei înșelăciuni. Surprinzător, Dumnezeu îi dă o lecție lui Iacov despre înșelătoria lui prin intermediul înșelătoriei lui Laban. Deși Iacov, ca mincinos (Geneza 27:12), știe bine ce înseamnă înșelăciunea, este surprins când el este victima ei. Astfel, el întrebă: „Pentru ce m-ai înșelat?” (Geneza 29:25), ceea ce arată că el știe că înșelătoria este un lucru greșit.

Deși era un înșelător, Iacov însuși a fost înșelat. Cum putem învăța să ne încredem în Dumnezeu atunci când nu vedem că se face dreptate, când vedem că oameni care fac răul scapă ușor sau când cei nevinovați suferă?

Miercuri, 25 mai – Binecuvântarea familiei

Ultimii șapte ani ai exilului lui Iacov au fost o povară, dar, cu toate acestea, au fost și cei mai rodnici ani. Iacov a avut 11 copii din cei 12 care vor deveni strămoșii poporului lui Dumnezeu.

Această secțiune constituie centrul istoriei lui Iacov (Geneza 25:19-35:26) și începe și se termină cu expresia-cheie că Dumnezeu „a făcut-o să aibă copii”, cu referire la Lea (Geneza 29:31) și la Rahela (Geneza 30:22). De fiecare dată când afirmația aceasta însoțește nașterea unui copil înseamnă că nașterea aceea este rezultatul intervenției miraculoase a lui Dumnezeu.

4. Cum trebuie să înțelegem astăzi cele petrecute în pasajul următor? Geneza 29:31-30:22

Dumnezeu o face pe Lea să aibă copii și ea îl naște pe Ruben, al cărui nume este alcătuit din verbul *ra'ah*, „a vedea”. Fiindcă Dumnezeu „a văzut” că ea nu era iubită de Iacov (Geneza 29:31), acest copil a fost o compensare a durerii ei.

Mai mult, celui de-al doilea copil îi pune numele Simeon, nume care conține verbul *šama'*, „a auzit”, pentru că Dumnezeu auzise profunzimea și umilința durerii ei și astfel a avut milă de ea la fel cum auzise mânia lui Agar (Geneza 29:33).

Numele Simeon seamănă și cu numele fiului lui Agar, Ismael, care înseamnă „Dumnezeu aude” (vezi Geneza 16:11). Când îl aduce pe lume pe ultimul ei fiu, Lea îi pune numele Iuda, care înseamnă „laudă”. Lea nu mai zice nimic despre durerea ei și nici măcar despre binecuvântarea ei. Ea doar se concentrează pe Dumnezeu și Îl laudă pentru harul Său.

În mod ciudat, doar atunci când Lea nu mai poate naște Își aduce Dumnezeu „aminte” din nou de Rahela și o face să aibă copii (Geneza 30:22). Rahela, soția iubită, a trebuit să aștepte șapte ani după căsătorie, și 14 ani după ce îi fusese promisă lui Iacov, ca să aibă primul copil (Geneza 29:18,27; compară cu Geneza 30:25). Ea i-a pus fiului ei numele „Iosif”, cu sensul că „[i]-a luat Dumnezeu ocară” și „să-[i] mai adauge un fiu” (Geneza 30:23,24). Oricât de rele au fost unele dintre acele fapte și cu toate că nu a fost de acord cu ele, Dumnezeu încă le putea folosi ca să formeze un popor din sămânța lui Avraam.

Plănuiește momente devoționale în casa ta (altarul de dimineață sau de seară, deschiderea Sabatului etc.) și invită un vecin sau un prieten să primească binecuvântare în familia ta.

Joi, 26 mai – Plecarea lui Iacov

În această narațiune, Iacov - care și-a înșelat tatăl și fratele ca să obțină dreptul de întâi născut și care a furat binecuvântarea pe care Isaac intenționase s-o dea celui mai mare fiu al său - rămâne totuși pasiv față de Laban și îi slujește cu credincioșie. Iacov știe bine că a fost înșelat de socrul lui și trece totuși cu vederea. Este greu de înțeles pasivitatea lui, dacă ne gândim la temperamentul lui Iacov. El s-ar fi putut revolta sau cel puțin ar fi putut să i se opună lui Laban sau să negocieze cu el. Dar, nu, el doar executa ce îi cerea socrul lui să facă, indiferent cât de nedrept era totul.

Dar la nașterea lui Iosif, primul fiu al Rahelei, Iacov bifează în sfârșit cel de-al paisprezecelea an al „slujbei” lui la Laban (Geneza 30:26) și ia în calcul să se întoarcă în Țara Promisă. Dar Iacov este preocupat să ofere bunăstare și familiei lui („Când am să muncesc și pentru casa mea?” [Geneza 30:30]).

5. Cum s-a îmbogățit Iacov? Ce metode și argumente a folosit? Cum reacționează Laban? Geneza 30:25-32

Fusese un ocol foarte mare pentru Iacov, care inițial plecase de acasă să-și găsească o soție. Probabil că intenția sa nu fusese să stea atât de mult timp departe de țara lui, dar evenimentele l-au ținut departe cu anii. Acum sosise timpul să se întoarcă acasă, și încă cu ce familie se întorcea!

Atunci, de ce Iacov nu a plecat de la Laban mai repede? Supunerea nefirească a lui Iacov sugerează că el probabil se schimbuse; înțelesese lecția credinței. Cu alte cuvinte, Iacov a așteptat semnalul lui Dumnezeu ca să plece. Iacov se hotărăște să plece doar atunci când Dumnezeu îi vorbește.

Dumnezeu i Se descoperă lui Iacov drept „Dumnezeul din Betel” și îi poruncește să părăsească țara lui Laban și să se întoarcă în țara lui „de naștere” (Geneza 31:13), folosind aceleași cuvinte pe care i le-a adresat lui Avram când i-a zis să plece din „casa tatălui [său]” (Geneza 12:1).

Un alt lucru care l-a ajutat pe Iacov să-și dea seama că era momentul să plece a fost și atitudinea fiilor lui Laban și a lui Laban însuși (vezi Geneza 31:1,2). „Iacov ar fi plecat de la rudele lui viclene cu mult mai devreme, dacă nu s-ar fi temut să îl întâlnească pe Esau. Acum își dădea seama că era în pericol din cauza fiilor lui Laban, care, considerând că averea lui era a lor, ar fi putut să încerce să o ia cu forța” (Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, p. 193).

Prin urmare, și-a luat familia și bunurile și a plecat, dând startul unui alt capitolul din marea epopee a poporului legământului lui Dumnezeu.

Vineri, 27 mai – Un gând de încheiere

Dumnezeu l-a ales pe Iacov nu datorită meritelor acestuia, ci datorită harului Său. Totuși, Iacov a depus multe eforturi ca să merite harul, ceea ce în sine este o contradicție. Dacă ar fi meritat, atunci nu ar mai fi fost vorba de har, ci de fapte (vezi Romani 4:1-5), ceea ce este contrar Evangheliei. Doar mai târziu a început Iacov să înțeleagă semnificația harului lui Dumnezeu și ce înseamnă să se încreadă în Dumnezeu, să trăiască prin credință și să depindă în totalitate de Domnul. Experiența lui Iacov conține o lecție importantă pentru cel ambițios: nu încerca să progresezi în detrimentul altora.

„Iacov a crezut că a pierdut totul, legătura cu Dumnezeu, casa, totul, și așa a ajuns un fugar deziluzionat. În schimb, ce a făcut Dumnezeu? A privit spre el, în starea lui deznădăjduită, i-a văzut dezamăgirea și a văzut în el o plămădeală bună care putea să-i aducă iarăși slavă lui Dumnezeu. Imediat ce Iacov își vede starea, Dumnezeu îi prezintă misterioasa scară, care Îl reprezintă pe Isus. Iată aici un om care a pierdut orice legătură cu Dumnezeu, dar Dumnezeul cerului privește spre el și consimte ca Hristos să acopere prăpastia pe care păcatul a creat-o! Poate că ne-am uitat și am zis: «Tânjesc după cer, dar cum pot ajunge la el? Nu văd nicio cale.» La fel a gândit și Iacov, astfel că Dumnezeu îi arată în vis scara, iar acea scară

unește pământul cu cerul, cu Isus Hristos” (Comentariile lui Ellen G. White, *Comentariul biblic adventist*, vol. 1, p. 1095).

STUDIUL LA RÂND – BIBLIA ȘI CARTEA *EVANGHELIZARE*

Biblia: Numeri 5-11

1. Unde trebuia nazireul să-și radă capul și ce trebuia să facă cu părul?
2. Ce au adus ca dar înaintea Domnului mai-marii lui Israel?
3. Ce vârstă aveau leviții care slujeau la cortul întâlnirii?
4. Cum a cârtit poporul în gura mare împotriva Domnului?

Evanghelizare, Secțiunea 19, subcapitolul „Sănătatea și principiile sănătății”

5. Ce nu ar trebui să faci fără a fi necesar?